

СИНТЕЗ ЖИВОПИСУ ТА ХУДОЖНЬОГО ТЕКСТИЛЮ У ТВОРЧОСТІ ТЕТЯНИ КИЛІВНИК

Цуркан К. С.

*викладач кафедри художнього текстилю
Львівської національної академії мистецтв
м. Львів, Україна*

Свій творчий шлях Т. В. Килівник, нині член Національної спілки художників України почала, навчаючись на відділенні станкового живопису в РХПУ ім. І. Є. Рєпіна в м. Кишинів (Молдова). З того часу олійний живопис став невід'ємною частиною життя та вираженням індивідуального світобачення художниці. Шукаючи свій особистий напрямок розвитку на творчій ниві, художниця обрала до вивчення найбільш живописний вид декоративно-прикладного мистецтва – художній текстиль. Опанування техніками, характером цього виду мистецтва та розуміння його мого можливостей відбулось протягом навчання у Львівській національній академії мистецтв (тоді ЛАМ, випуск 2002 р.) у педагогів Г. Д. Кусько, Т. Г. Печенюк, О. Т. Мінько, З. М. Семак. Особливо близьким для Т. Килівник був гарячий батік, оскільки його характер та пластика є близькими до живопису.

Поштовхом до оприлюднення творчості стала участь у Всеукраїнських живописних пленерах: в м. Форос (АР Крим, 2010), в Ботанічному саду ім. М. М. Гришка (Київ, 2010), в Буковелі (2011). В цей період було організовано декілька тематичних персональних виставок, де експонувались твори авторки різних років виконання. Твори, експоновані на персональних виставках цього періоду можна умовно поділити на три категорії: живописні твори, написані з натури (пейзажні, квіткові мотиви, натюрморти); живописні композиції (створені на основі етюдів); батіки.

В одній з персональних виставок Т. Килівник (Львів, 2010) спеціально було поєднано живописні натурні твори та батіки. Виставка стала результатом персональних пленерних студій художниці у Музеї народної архітектури та побуту «Шевченківському гаю» (Львів) та мала етнографічний характер. Музей налічує більше 120 пам'яток архітектури з західних областей України, 6 церков. Метою художниці була не лише візуальна передача об'єктів, що мають історичне значення, але заклик до збереження культурної спадщини, розуміння унікальності своїх першоджерел, одним з яких є природа.

З 2012 р. на всеукраїнських та міжнародних текстильних (Біенале-2010 та трієнале текстилю-2010, «Текстильний шал»-2011, «Текстилізм»-2013, 2017) та збірних виставках («Високий замок» – 2011–2015 рр.) експонуються монументальні колажні текстильні композиції Т. Килівник філософського змісту, в яких художниця використовує гарячий батік, вузликове фарбування, вільне фарбування, голкові техніки, поєднання різних за фактурою текстильних матеріалів тощо. Це твори «Край стану», «Гармонія протилежностей», «Пошук внутрішньої цілісності», «Ілюзія та реальність», «Тіні минулого», ін.

Твори Т. Килівник в категоріях «живопис» та «текстиль» можна в свою чергу умовно поділити на кілька груп. Текстильні роботи на: реалістичні, сюжетні, філософсько-абстрактні. Живописні твори можна поділити на реалістичні, абстрактні, абстрактно-сюжетні.

До текстильних реалістичних робіт належать пейзажі, квіти створені з натури, доповнені акриловою графікою. Їм притаманна чіткість композиції, передача плановості та об'єму, що загалом не властиво для декоративно-прикладного мистецтва, де за основу використовується стилізована форма. В цих роботах авторка свідомо відмовляється від такого напрямку, прагнучи передати мотиви природи засобами текстилю, виконуючи «живопис в текстилі». До таких робіт належать «Осінь», «Квіти», «Вітер», «Мерехтіння», інші.

До групи сюжетних відносимо батіки, в основі композиції яких представлена постать людини. Авторка притримується замкнутої композиції, здебільшого композиції створені в гарячій та змішаній гамі. Композиції графічно складні, напрацьовані, мають виражений центр.

До групи філософсько-абстрактних робіт відносимо колажні композиції Т. Килівник. У цих творах глядач також зустрічає людську постать, проте в цих роботах постать потрактована умовно – натяком, силуетом. Композиції цієї групи великого формату, центр не обов'язково має кожна композиція, інколи він може бути на пересіченні двох частин твору («Гармонія протилежностей»), які, однак зберігають цільність як при подачі разом, так і в самотійному експонуванні.

До характеристики текстильних творів Т. Килівник також належить смислове навантаження твору, що особливо гостро постає в групі філософсько-абстрактних робіт. Твір «Гармонія протилежностей» складається з двох самотійних робіт, що можуть органічно поєднуються в диптих. Кожна композиція має умовно потрактований силует людського обличчя. Силует подається через світлотний контраст – рожевого та світло-сірого кольорів. Композиції контрастні, кольоровою базою є червоний і чорний, кольоровий акцент оранжевого кольору. Для роботи були підготовлені тканини, пофарбовані в техніці вузликового фарбування. Ця техніка дозволяє надати роботі візуальну фактуру. Автор скомбінувала матовість бавовни та легку блискучість флізеліну, що дозволило посилити візуальний контраст. Робота викінчена графічною подачею в голковій техніці. Розміри кожної частини мають бл. 1х2.5 м.

Більш м'який кольоровий, однак виражений тональний контраст присутній в композиції «Ілюзія та реальність» (розміри ті ж). Пластична центральна пляма сірого кольору умовно розділяє композицію на дві частини, основним кольором однієї є м'який червоний, іншої – приглушений бордовий. Композиція є цільною, подана через локальні плями, допоміжним засобом є вузликове фарбування.

У творах художниці часто зустрічається комбінування гарячого батіку та вузликового («Пошук внутрішньої цілісності»). Текстильним роботам Т. Килівник, зокрема останніх років, притаманні цілісність композиції, контрастні рішення, монументальність, сміливі фактурні варіації.

Реалістичні живописні твори Т. Килівник представлені натурними пейзажами, натюрмортами, різними варіаціями квіткових композицій. Для творів цієї категорії притаманні чисті кольори, контрастні рішення, витримана замкнута композиція.

Одним з останніх творів групи абстрактних робіт є «Прорив» (розмір 1х1 м, олійний живопис). Робота була експонована на Весняному салоні НСХУ (2017). Композиція твору абстрактна, замкнена, виконана у холодній гамі. Власне «прорив» у творі досягається за допомогою техніки мастихіну, тонального контрасту та внутрішньої динаміки композиції – на протигагу статичним об'єктам та холодному фону виступають динамічні діагональні мазки білого, жовтого та червоного кольорів. Контраст пом'якшується використанням вохрових, холодних та теплих сірих відтінків.

В абстрактно-сюжетних творах художниці композиція поєднана з графікою. Так, на Весняному салоні НСХУ 2016 р. була представлена робота авторки «Прийдешні» (розмір 1х1 м), яку можна віднести до цієї групи. В роботі були поєднані техніки олійного живопису та графіки. Основна кольорова гама має поєднання червоного, пурпурового, синього, графіка виконана чорним кольором. Світлий бежевий тон використаний на тлі та в акцентах на передньому плані. Композиція є багатофігурною. Сюжет потрактований стилізованими постатями, що виступають на задньому плані композиції, на передньому плані виступають умовні графічні форми міста. Твір за характером та гамою поєднується з текстильними колажами «Гармонія протилежності», «Ілюзія та реальність».

У творчості Т. Килівник органічно поєднуються живопис та художній текстиль. Обрані напрямки художниці розвиває поетапно, розширюючи та вдосконалюючи арсенал художніх технік для кожної.

Джерело:

Цуркан К. С. Синтез живопису та художнього текстилю у творчості Тетяни Килівник. «Технології та їх вплив на сучасну культуру і мистецтво України»: матеріали міжнародної науково-практичної конференції, м. Одеса, 22-23 березня 2018. С. 110.